

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Ganna Község Önkormányzata

GANNA, 2013 - 2018

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	30
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	40
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	45
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	48
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	52
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	53
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	54
1. A HEP IT részletei.....	54
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	54
A beavatkozások megvalósítói.....	55
Jövőképünk.....	55
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	56
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	63
3. Megvalósítás.....	66
A megvalósítás előkészítése	66
A megvalósítás folyamata.....	66
Monitoring és visszacsatolás	68
Nyilvánosság	68
Kötelezettségek és felelősség	69
Érvényesülés, módosítás.....	70
4. Elfogadás módja és dátuma.....	71

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Bakonypölöske Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Fekvése:

Ganna Veszprém megye középső részén a Pápai Járásban, Pápától kb. 12 kilométerre délkeletre terül el a Bitva-patak partján. A 83-as főútról kisebb utakon érhető el. Vasúton nem lehet megközelíteni.

Nevének eredete és története:

A település neve ismeretlen eredetű. Talán a szlovák Gadna – nem szép, vagy a szerb Gladna – patak rejtőzik benne. Valószínű, hogy a honfoglaláskor már lakott volt, a településnév így maradt fenn.

A falu első említése egy 1171-es oklevélben található, amikor Ki- és Nagyannát a bakonybéli bencés apátságnak adományozták.

Pál apát Gannát 1373. Augusztus 22-én bérbe adja Himfy Benedeknek, majd a család 71 év múlva adja vissza a területet Mihály apátnak. Közben 1412-ben Zsigmond király heti vásártartási jogot adott a településnek. 1543-ig az apátságé maradt, ekkor a nagy birtokgyarapító devecseri Csoron Andrásnak zálogosítják el. 1548-ban a faluban mindössze öt jobbágy és családja élt. A török 1552-ben a lakosokat elhurcolta, így a település lakatlanná vált. Mint faluhely-puszt a pápai Eszterházyak tulajdonába került, akik határát a pápai és ugodi váraik helyreállításához használták. 1724-ben azonban az eredeti tulajdonos, a bakonybéli apát ismét igényt tart a birtokra, de az Esterházyak (gróf Esterházy Ferenc és fia Károly) 1748-ban Stájerországból németeket, majd Burgerlandból elnémetesedett horvátokat hoztak, akikkel 1768-ban kötöttek szerződést. 1785-ben a lakosok száma már 474-re emelkedett. A legkorábban 1452-ben említett (Kysganna) Kysgannára 1752-ben Bajorországból, a Badeni örgrófságból hoztak telepeseket. A két falurész teljesen elkülönült: külön volt a templomuk, temetőjük, iskolájuk. 1773-ban mindkét települést németajkú településként tartották számon, egytanítós iskolával, ahol németül tanítottak. Mindkét településen a földművelés és az állattenyésztés volt a legjellemzőbb. Szőlőbirtokaik is voltak. 1848-ban nemzetőrség alakult, amelyben Kysgannán 23 férfi, Nagyannán 52 férfi vett részt.

A lakosságnak mindkét világháborúban nagy veszteségei voltak. 1946-ban majd 1948-ban a Németországba (Drezda, Karlsruhe környékére) történő kitelepítés csökkentette a létszámot, (összesen 446 név szerepelt a kitelepítési listán, de később többen mentesítést kaptak, illetve visszatértek).

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Ebben az időben 56 családot, 294 személyt telepítettek be Borsod, Vas és Veszprém megyéből, valamint a felvidékről.

Gazdaság

Bár a két községek egyesítették, fejlődése elzártsága miatt megállt. Legnépesebb 1941-ben volt: 876 fő. Azóta lakossága folyamatosan csökken. A későbbi fejlődés megindítása a termelőszövetkezet megalakításához kapcsolódik. Határában ma a Pápa-tapolcaíi Forrásfő Ipari és Mezőgazdasági Szövetkezet és több magánszemély gazdálkodik.

A település környezeti állapota jó, sem a településen, sem annak 15 km-es körzetében jelentős szennyező forrást jelentő ipari tevékenység nem található.

A pár utcából álló kis település két viszonylag elkülönülő településrészről áll: Nagy- és Kisganna. Egyik településrész sem tekinthető esélyegyenlőségi szempontból hátrányos területnek. A faluban sem a külterületeken, sem a belterületen nem alakult ki szegregátum.

Infrastruktúra

A település infrastrukturális ellátottsága teljes. A község vezetékes vízzel, csatornázással, villannyal, gázzal ellátott, telefonhálózattal, burkolt (portalánított) utakkal rendelkezik.

A rendszerváltás után nagy fejlődésen ment keresztül a falu. Bevezették a gázt, a telefont, kiépítették a kábeltévé hálózatot, befejeződött a csatornaberuházás és kiépült a szélessávú internethálózat is.

Megfelelő a közút és az utcák burkolata, valamint a hulladékelhelyezés.

Felújításra kerül a községháza, a művelődési ház, a könyvtár, az orvosi rendelő és a játszótér is megépült.

Szintén felújították a községben, a temetőben valamint a falu határában lévő kereszteteket valamint a Szent Vendel kápolnát is.

1998 óta Német Kisebbségi Önkormányzat is működik, mely évente megrendezi a Nemzetiségi Találkozót valamint nyáron 4-14 éves korú gyermekek részére a nemzetiségi és kézműves tábort. Működteti a nyugdíjas klubot.

A gannai emberek számára megfelelő lehetőség van arra, hogy tömegközlekedési eszközökkel jussanak el munkahelyükre, iskolába, szakrendelésekre. Autóbusz járatpárok munkanapokon óránként közlekednek, így a bejárás a pápai munkahelyekre megoldható.

Megyeszékhelyre (Veszprémbe) az eljutás autóbuszszal nehézkesnek mondható, mert közvetlenül nincs járat, csak átszállással Pápan. A fővárosba a faluból közvetlenül nem indul busz, csak Pápáról, így autóbuszszal az utazási idő 3-4 óra is lehet.

Vonattal való közlekedés nem megoldható, mert a településen nincs vasútállomás. Ha valaki vonattal szeretne eljutni a munkahelyre, akkor el kell Pápára.

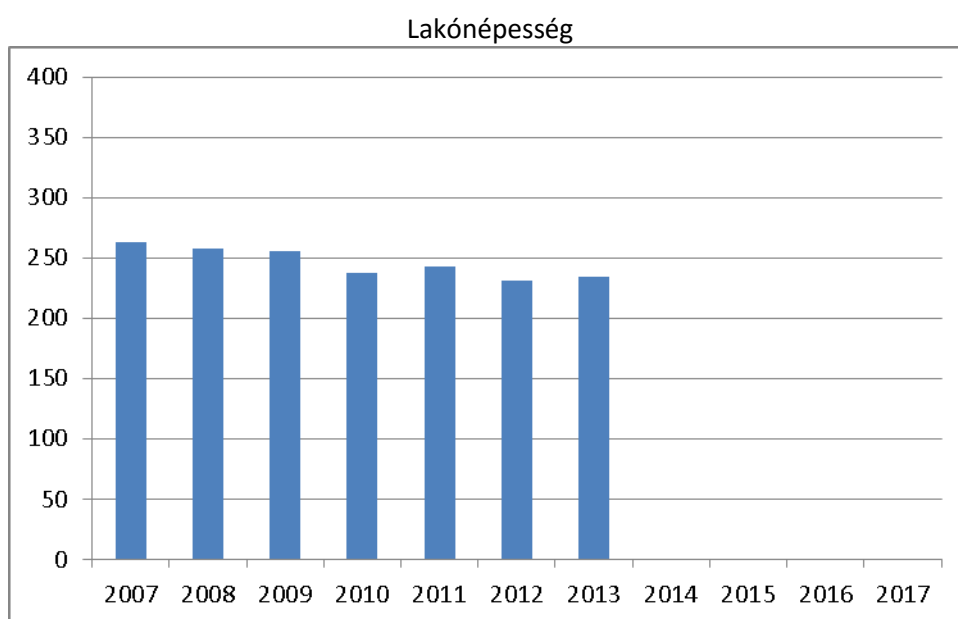
Demográfiai adatok

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. Ganna lakónépessége 2007-ben 263 fő volt, a további években ez a népességszám csökkenést mutat egészen 2011-ig, itt a lakónépesség az előző évekhez viszonyítva minimális mértékben növekedett (1. táblázat).

1. számú táblázat
Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	263	
2008	258	98%
2009	256	99%
2010	238	93%
2011	243	102%
2012	231	95%
2013	234	101%

Forrás: KSH Statinfo

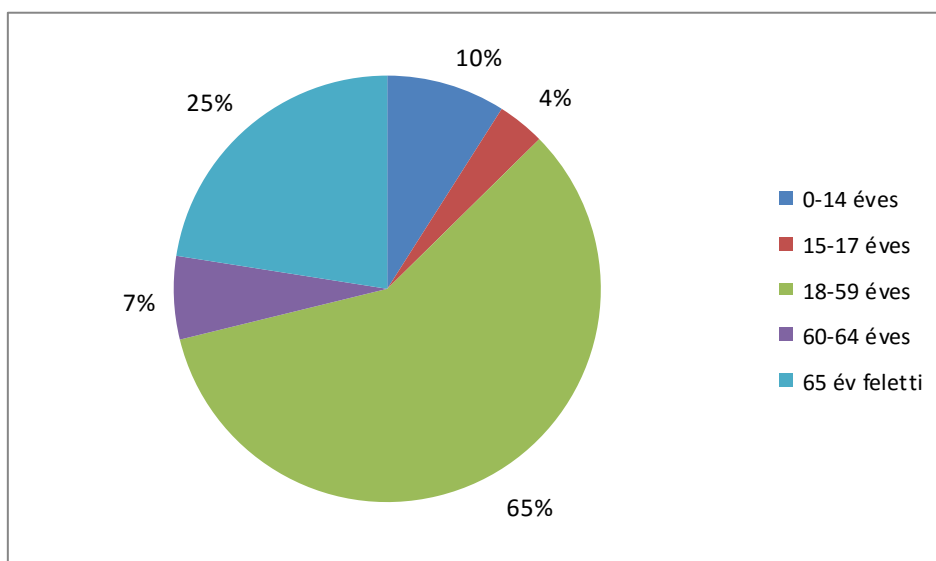

Az állandó népesség (érvényes lakóhellyel és érvényes tartózkodási hellyel rendelkező az adott településen) alakulása változatos képet alkot. Elmondható, hogy Gannán több nő él, mint férfi. Jelentős a 0-14 év közötti, a 18-59 év közötti korosztály és a 65 év feletti korosztály a népesség szempontjából, hiszen ők adják a település törzsét (2. táblázat). Az öregedési index a településen 2007-ben 110% fölött volt, ugyanakkor a vizsgált időszakban az index értéke csökkenő tendenciát mutat (3. táblázat). A bevándorlás-elvándorlás egyenlege stagnál a településen, kivéve a 2007. évet, amikor az odavándorlások száma kiugróan meghaladta az elvándorlás számát (4. táblázat). Gannán a halálozások száma minden évben több, mint a születések száma, ezért természetes szaporodás helyett természetes fogyás figyelhető meg (5. táblázat).

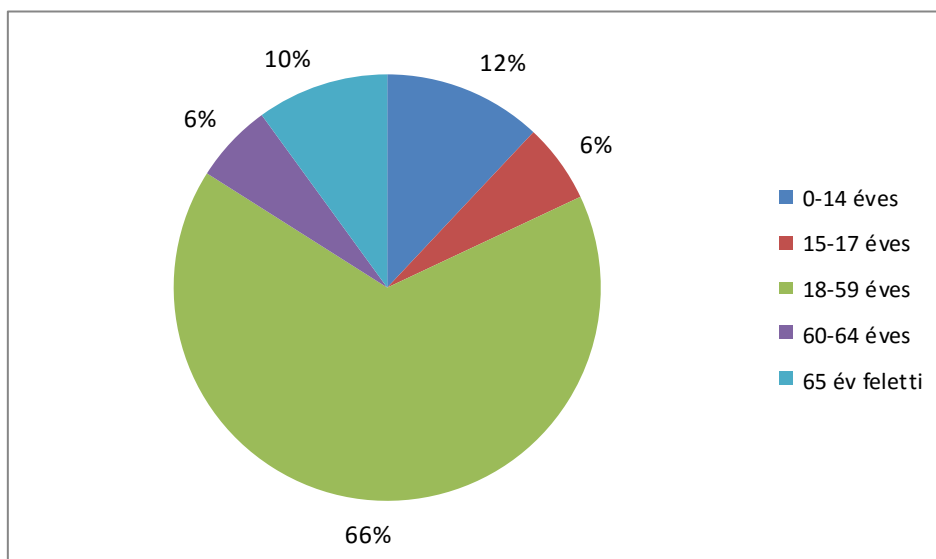
2. szám
ú táblázat
Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	121	113	234	51,7%	48,3%
0-2 évesek			4		
0-14 éves	15	18	35	45,5%	54,4%
15-17 éves	6	9	15	40,0%	60,0%
18-59 éves	94	103	197	47,7%	52,3%
60-64 éves	10	9	19	52,6%	47,4%
65 év feletti	36	15	51	70,6%	29,4%

Állandó népesség – nők

Állandó népesség – férfiak

3. számú táblázat

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2007	49	56	114%
2008	51	53	104%
2009	52	51	98%
2010	53	44	83%
2011	52	40	77%
2012	49	35	71%
2013	51	33	65%

4. számú táblázat
Belföldi vándorlás

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2007	27	12	15
2008	7	6	1
2009	6	6	0
2010	1	6	-5
2011	4	4	0
2012	1	10	-9
2013	5	7	-2

5. számú táblázat
Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2007	2	4	-2
2008	2	3	-1
2009	1	1	0
2010	0	1	-1
2011	1	6	-5
2012	1	4	-3
2013	1	2	-1

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segít abban, hogy mindenkinek egyenlő esélye legyen az élet bármely területén.

Esélyegyenlőségi programunk elkészítése során azonosulunk Magyarország Alaptörvényének II. és XV. cikkében foglaltakkal azon meggyőződésből, „hogy az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.” Valamint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

A program készítésekor nagy hangsúlyt helyezünk a hátrányos helyzetű csoportokra, úgy, mint: mélyszegénységben élők, romék, gyerekek, nők, idősek és fogyatékkal élők.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a településen aktívan részt vesznek a munkavállalásban.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők kiemelkedjenek a saját helyzetükből.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek tehetséggondozását. Folyamatosan odafigyelünk az idősek hasznos szabadidő eltöltésére. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén családi szerepvállalásuk mellett a kulturális szórakozás lehetőségének biztosítását. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedésének biztosítására.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Bakonypölöske település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CX. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az alábbiakban röviden meghatározzuk a kapcsolódó stratégiákat, melyekről bővebben a HEP Képzési segédlethez kapcsolódó tanulmánykötetben olvashatunk. Ezek ismerete azért fontos, mivel a település esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell nem csak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és hazai releváns stratégiákhoz is.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza,

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romainTEGRÁCIÓS stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határozza meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. által előírt, hatályos HEP bemutatására van szükség. Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebktv. 31. §-ába került át.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. E részben ezeket a képviselő-testületi, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket is szükséges bemutatni.

A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (2013. január 1-étől hatályba lépő) rendelkezik.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Költségvetési koncepció** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.
- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Szolgáltatástervezési koncepció** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.
- **Köznevelés-fejlesztési terv⁸** – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)
- **Településfejlesztési stratégia** – A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 24. §-a értelmében a fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról.
- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

⁸ Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

- **Településszerkezeti terv** - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.
- **Településfejlesztési koncepció** - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása során javasolt elsősorban a társulási megállapodásban - többek közt – meghatározott, a társulás által ellátott feladat- és hatáskörökre, a közös fenntartású intézményekre, a társulás szolgáltatásai igénybevételének feltételeire (ld. Mötv. 93. §).

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A TEIR adatbázisán kívül a felhasználható adatokat a közös önkormányzati hivatal nyilvántartásai, polgármester, falugondnok és a rendőrség biztosították. Térségi szinten kaptunk információt a munkaügyi központ adatbázisaiból is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a *mélyszegénység*. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf).

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások

jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve a háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készített elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk.

Annak megítélése, behatárolása, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, országtól függően más és más.

Gyakran használt fogalom a létminimum, amely szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg 87 000 Ft körül alakul. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35 %-át teszi ki. Ennyi embert a szociális ellátások folyósításával nem lehet eltartani, így a mélyszegénység határát az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege – jelenleg 28 500 Ft – alatti jövedelemnél húzzák meg.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya⁹

15-64 év közötti lakónépesség számánál kitűnik, hogy a férfiak száma nagyobb a nőkhöz képest. A 2008-ban hazánkat is elérő gazdasági világválság hatására 2009-ben a nyilvántartott álláskereső száma jelentősen

⁹ Annak ellenére, hogy azt a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet nem tartalmazza, e pont esetében javasolt a nyilvántartott álláskereső számára, arányára vonatkozó információkat is rögzíteni a HEP-ben. Ld. a sablonhoz tartozó 3.2.1. sz. adattáblát.

megnőtt a férfiak esetében míg a nők esetében csökkent (3.2.1. táblázat). Ha az egyes korcsoportokra lebontva vizsgáljuk a nyilvántartott állás keresők számát, akkor látszik, hogy a 21-25, 31-35, 51-55, 56-60 éveseknél tapasztalható a növekedés 2008-ról 2009-re, őket jobban érintette a válságból fakadó elbocsátások hulláma (3.2.2. táblázat).

3.2.1. számú táblázat

Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2007	97	118	215	11	11,3%	2	1,7%	13	6,1%
2008	97	119	216	11	11,3%	7	5,9%	18	8,3%
2009	95	123	218	6	6,3%	9	7,3%	15	6,9%
2010	94	124	218	7	7,5%	6	4,8%	13	5,9%
2011	96	121	217	6	6,3%	8	6,6%	14	6,5%
2012	94	120	214	6	6,4%	11	9,2%	17	7,9%
2013	93	120	214	5	5,4%	7	5,8%	12	5,6%

Forrás: KSH

3.2.2. számú táblázat

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott állás keresők száma összesen	fő	13	18	15	13	14	17	12
20 éves és fiatalabb	fő	0	0	1	0	1	2	3
	%	0%	0%	6,7%	0%	7,1%	11,8%	25,0%
21-25 év	fő	0	2	4	2	5	4	2
	%	0%	11,1%	26,7%	15,4%	35,7%	24,5%	16,7%
26-30 év	fő	2	3	2	2	3	3	0
	%	15,4%	16,7%	13,3%	15,4%	21,4%	17,7%	0%
31-35 év	fő	3	2	1	1	0	1	2
	%	26,1%	11,1%	6,7%	7,7%	0%	5,9%	16,7%
36-40 év	fő	1	2	3	2	0	0	0
	%	7,7%	11,1%	20,0%	15,4%	0%	0%	0%
41-45 év	fő	1	2	0	1	0	1	0
	%	7,7%	11,1%	0%	7,7%	0%	5,9%	0%
46-50 év	fő	3	3	2	4	3	1	1
	%	26,1%	16,7%	13,3%	30,8%	21,4%	5,9%	8,3%
51-55 év	fő	1	2	1	0	1	4	3
	%	7,7%	11,1%	6,7%	0%	7,1%	23,5%	25,0%
56-60 év	fő	2	1	1	1	1	1	0
	%	15,4%	5,6%	6,7%	7,7%	7,1%	5,9%	0%
61 év felett	fő	0	1	0	0	0	0	1
	%	0%	5,6%	0%	0%	0%	0%	8,3%

Forrás: KSH

A 180 napon túl nyilvántartott munkanélküliek tekintetében látszik, hogy nagyjából egyforma számban vannak a nők és a férfiak. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma a nőknél csökken, a férfiaknál 2010-ben nőtt, 2011-ben csökkent, majd 2012-ben ismét növekedett.. Ennek magyarázata lehet, hogy a munkaügy olyan képzéseket szervezett, ami a női munkanélkülieknek is kedvezett; ezáltal nagyobb sikerrel tudtak visszakérülni a munka világába (3.2.3. táblázat). A nyilvántartott pályakezdő álláskereső adatok szerint Gannán pályakezdő nő 2011-ig több volt, férfi. 2012 –ben ez a tendencia megfordult (3.2.4. táblázat).

3.2.3. számú tábla

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen
2007	11	2	13	4	2	6	54,6 %	100,0%	46,1%
2008	11	7	18	3	4	7	27,3%	57,1%	38,2%
2009	6	9	15	3	4	7	50,0%	44,4%	46,7%
2010	7	6	13	3	5	8	42,9%	83,3%	61,5%
2011	6	8	14	3	2	5	50,0%	62,5%	35,7%
2012	6	11	17	3	5	8	50,0%	45,5%	47,1%
2013	5	7	12	2	4	6	40,0%	85,7%	50,0%

Forrás: KSH

3.2.4. számú táblázat

Pályakezdő álláskereső száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2007	23	32	55	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
2008	21	36	57	1	4,8%	0	0,0%	1	1,8%
2009	21	36	57	0	0,0%	1	2,8%	1	1,8%
2010	21	36	57	1	4,76%	0	0,0%	1	1,8%
2011	21	37	58	3	14,3%	2	5,4%	5	8,6%
2012	18	37	55	0	0,0%	4	10,8%	4	7,3%
2013	19	36	55	0	0,0%	3	8,3%	3	5,5%

Forrás: KSH

b) alacsony iskolai végzettségűek¹⁰ foglalkoztatottsága

Magas a 8 általánossal vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők aránya.

A három csoport közül az a legveszélyeztetettebb réteg a 8 általánossal magasabb iskolai végzettségűek.

Munkaerőpiacon, rájuk is hatott a válság okozta munkaerőigény csökkentés. Számukra az átképzés lehetősége jelenthetne megoldást. A 8 általánossal magasabb iskolai végzettségűeknél is megfigyelhető 2008-ról 2010-re növekedés,. Azonban 2011-re számuk csökkent. Ez azzal magyarázható, hogy ők jobban tudnak alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez, jobban „védve” vannak, hiszen már rendelkeznek egy szakképesítéssel (3.2.6. táblázat).

¹⁰ Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést (ISCED 3), ld. Flt. hátrányos helyzetű munkavállalói meghatározása

3.2.6. számú táblázat

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskereső száma összesen	A nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2007	13	2	15,4%	4	30,8%	7	53,9%
2008	18	3	16,7%	6	33,3%	9	50,0%
2009	15	2	13,3%	4	26,7%	9	60,0%
2010	13	2	15,4%	3	23,1%	8	61,5%
2011	14	1	7,1%	5	35,7%	8	57,2%
2012	17	1	5,9%	6	35,3%	10	58,8%
2013	12	3	25,0%	2	16,7%	7	58,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás

2010-től a közfoglalkoztatásban résztvevők száma évente 5-6 fő.

A közfoglalkoztatásban résztvevő romák számáról nincs adat.

Mivel a településen több nagy munkáltató is található, illetve a főbb foglalkoztatók tömegközlekedéssel viszonylag jól megközelíthetők ezért a közfoglalkoztatás nem a leglényegesebb foglalkoztatási forma.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.11. számú táblázat

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – közlekedés

	elérhető ég átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelí thetőség	átlagos utazási idő kerékpá ron
Legközelebbi centrum	10 perc	12	20 perc	0	0	0	0
Megyeszékhely	40 perc	0	120 perc	0	0	0	0
Főváros	2 óra	0	3óra	0	0	0	0

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma 1-2 fő vonatkozásában változik az évek alatt. Ennek oka lehet az, hogy a végzett fiatalok nagyvárosokban, külföldön helyezkednek el és csak abban az esetben jelenik meg a bakonypölöskeiek vonatkozásában, mint pályakezdő, ha nem tud semmiképpen elhelyezkedni, itthon marad szülei, családja mellett.

Itt is magasabb a nők aránya, bár néhány fő tekintetében nem biztos, hogy mérvadó az arányszámok összehasonlítása. Betudható azonban annak is, hogy a férfi pályakezdők száma alacsonyabb, hogy az ő esetükben könnyebb az elhelyezkedés annak okán, hogy a megélhetésük biztosítása érdekében jóval kedvezőtlenebb lehetőségeket is elvállalnak, mint amire képzettségük révén alkalmasak lennének.

3.2.12. számú táblázat

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	<i>Közmunka program</i>
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	<i>TÁMOP támogatások, első muhely garancia program</i>
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	<i>nincs</i>	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	<i>TÁMOP-os bérköltség támogatások</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
<i>felnőttképző programok a településen</i>	nincs	
<i>felnőttképző programok a vonzásközpontban</i>	nincs	
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen</i>	nincs	
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban</i>	nincs	
<i>Helyi foglalkoztatási programok a településen</i>	nincs	
<i>Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban</i>	nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

g) mélyszegénységben élők és romák¹¹ települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

3.2.16. számú táblázat
Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2007	0	0
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0
2013	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.¹² „A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazták, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok, és védőítal nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között. Végezetül, említsük meg a roma társadalmat feltűnően nagy arányban sújtó fekete foglalkoztatást, melynek során a kiszolgáltatott roma brigádok az embert próbáló körülmények között, sokszor lakóhelyüktől több száz kilométerre elvégzett munka után fizetség nélkül kénytelenek hazatérni.” ... „A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”¹³

¹¹ Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiségi csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely nemzetiségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (ld. a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 11. § (1)-(3) bekezdését).

¹² http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

¹³ Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/dizskriminaciofoglalk.htm>

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A települési önkormányzat a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a szociálisan rászorultak részére a törvényben meghatározott pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, valamint más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A szociális alapszolgáltatások közé falugondnoki, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás tartozik. A településen falugondnoki szolgálat működik, házi segítségnyújtás is működik.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térsgéi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskereső támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. §-a alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint álláskeresői járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

3.3.1. számú táblázat
Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2007	215	0	0,0%
2008	216	0	0,0%
2009	218	9	4,1%
2010	218	7	3,2%
2011	217	5	2,3%
2012	214	5	2,3%
2013	214	3	1,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat
Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresői száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2007	13	0	0,0%
2008	18	0	0,0%
2009	15	9	60,0%
2010	13	7	53,9%
2011	14	5	35,7%
2012	17	5	29,4%
2013	12	3	25,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.3. számú táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személy, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe.

3.3.3. számú táblázat

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2007	0	n.a.	3	n.a.	0	0
2008	0	n.a.	3	n.a.	0	0
2009	0	n.a.	9	n.a.	0	0
2010	0	n.a.	11	n.a.	0	0
2011	0	n.a.	2	n.a.	0	0
2012	0	n.a.	2	n.a.	0	0
2013	0	n.a.	4	n.a.	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi H.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.¹⁴

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alapnyíi jogon, normatív alapon állapítható meg.

A lakhatási szegregációról ld. a 3.5. pontot.

Az alábbiakban felsorolt pontok helyi szintű elemzését, szöveges kifejtését az 1. számú mellékletben elhelyezett adattáblák segítik.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” **Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek.** Ezt elsősorban a település drágábban

¹⁴ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

Az elégtelen lakhatási körülményekkel jellemezhető lakás meghatározásához a következők nyújtanak segítséget:

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek.

a) bérlakás-állomány

Ganna községben az összes lakásállomány 2007-2010 között 96 darab volt, 2011-2012 között 121 darab és 2013-ban 122 darab. Bérlakás állomány, szociális lakás állomány és egyéb lakáscélra használt nem lakóingatlanok nincsenek a községben (3.4.1. táblázat).

3.4.1. számú táblázat

Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2007	96	0	0	0	0	0	0	0
2008	96	0	0	0	0	0	0	0
2009	96	0	0	0	0	0	0	0
2010	96	0	0	0	0	0	0	0
2011	121	0	0	0	0	0	0	0
2012	121	0	0	0	0	0	0	0
2013	122	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Nem releváns.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Nem releváns.

e) lakhatást segítő támogatások

Nem releváns.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nincsenek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nincs telep és szegregátum a településen.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nincs telep és szegregátum a településen.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nincs telep és szegregátum a településen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai szintekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Orvosi ellátás van a településünkön, csak nem ezen székhellyel. Az orvos ellát felnőtteket és gyermekeket egyaránt, kétszer egy héten rendel. A hét többi napján Döbröntére, szakrendelésre Pápára mennek el a betegek. Gyermekorvos a településen nincs, Pápára kell elmenni (3.6.1. táblázat)

3.6.1. számú táblázat
Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2007	1	0	0
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0
2013	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Évente egy alkalommal helyben tüdőszűrő vizsgálat, időszakonként csoportosan szervezett mammográfiai vizsgálat van Veszprémben.

A koragyermekkori kötelező szűréseket a védőnő helyben végzi, probléma esetén a háziorvoshoz irányítja az érintetteket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Nem rendelkezünk adatokkal.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Étkeztetést és szociális étkeztetést Ganna Község Önkormányzata által megbízott vállalkozás végzi, szigorúan betartják az egészséges táplálkozás szempontjából fontos szabályokat, így sok zöldség (nyers és párolt), illetve gyümölcs van jelen a menüben. Odafigyelnek a sómennyiség minimális bevitelére. Próbálják kerülni a cukor nagymértékű felhasználását. Az étlapra főleg sovány húsok, baromfi és hal kerül.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Ganna évente egyszer falunapot rendez, ahol sportprogramokon vehetnek részt idősek és nagyok. Gyerekeknek sorversenyeken, ügyességi próbákon, felnőttek focimeccseken mutathatják meg rátermettségüket.

A Ganna-Döbörönte Sportegyesület a két település sportjának szervezője.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A házi segítségnyújtás szolgáltatást az Önkormányzat biztosítja. Jelenleg Bakonypölöskén nincs ellátott.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs ilyen bejelentésről tudomásunk.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Ganna Község Önkormányzata temetési segélyt biztosít, amelynek az összege 10.000 forint.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Gannán minden évben megrendezésre kerül a falunap, valamint a Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében a Nemzetiségi Találkozó, nyáron pedig 4-14 éves korú gyermekek részére nemzetiségi és kézműves tábor. Működik Nyugdíjasok klubja. A Gannai Asszonykórus is aktívan működik. A településen van művelődési ház, könyvtár, játszótér.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen élők jól alkalmazkodnak egymáshoz, konfliktusokról nincsen információnk.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Minden évben az Önkormányzat vagy a Német Nemzetiségi Önkormányzat Mikulás csomagot oszt a 14 év alatti gyermekeknek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal
--

Roma nemzetiségi önkormányzat nem működik a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
--	--

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony a 8 általánosnál magasabb végzettségűek száma a nyilvántartott álláskeresők között	Felnőttoktatás, tanfolyamok, nyelvi képzések szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételeével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzügyi és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,
- e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthon nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családbafogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
- b) a fővárosi főjegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni¹⁵. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)¹⁶

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

nyugellátásban,
korhatár előtti ellátásban,
szolgálati járandóságban,
balettművészeti életjáradékban,
átmeneti bányászjáradékban,
időskorúak járadékában vagy
olyan ellátásban

részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és

¹⁵ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.

¹⁶ Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzbeli támogatást folyósít. A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. (Gyvt. 20/C. § (1), (2))

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - *jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt* (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. Ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer standardjainak hiányosságai és a környezettanulmányok szenzitív adatokra vonatkozó szabályozása helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) A helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer (ld. 20/2012. (I) EMMI rendelet, 51. § (3)-(5) bekezdések).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermekek számára a települési Önkormányzat jegyzője a Gyt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és a vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyt. 19. §-a szerint.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Ezen, a Nkntv. 2013. szeptember 1-éig hatályos rendelkezése szerint „hátrányos helyzetűnek minősülő gyermekekre vonatkozó adatszolgáltatást viszonylag megbízhatónak - míg ugyanezen körbe tartozó, de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülőkkal rendelkező gyermekek számát (halmozottan hátrányos helyzetűek) pontatlannak - találták az erre irányuló felmérések. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része ugyanakkor nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni háztársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorultabb családokat érintik.

4.1.2. számú táblázat

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2007	12	0	0	0	0
2008	7	0	0	0	0
2009	8	0	0	0	0
2010	9	0	0	0	0
2011	8	0	0	0	0
2012	2	0	0	0	0
2013	5	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A településen nincs ilyen.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta

az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzbeli támogatást folyósít. (Gyvt. 20/C. § (1))
A gyámhatóság az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát – kérelmére – annak a szülőnek állapítja meg, akinek gyermeke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, és akinek gyermeke legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt. A kérelem benyújtását közvetlenül megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába, és aki önkéntes nyilatkozatot tesz arról, hogy gyermekének hároméves korában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen (Gyvt. 20/C. § (2)). Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig terjesztheti elő, amely évben gyermeke az ötödik életévét betölti (Gyvt. 20/C § (3)).

Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az a tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási 32 napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen kapják a tankönyvet és a gyermekétkeztetést.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített személyek jogosulttá válnak ingyenes étkeztetésre és az ingyenes tankönyv-ellátásra is. Iszka településen 2008-tól 6 gyerek részesül ingyenes étkeztetésben az óvodában, számuk a vizsgált években számottevően nem változott. Az általános iskolai ingyenes étkeztetésben 2008-ban 8 gyerek volt, majd 2011-re 3 fővel nőtt ez az érték. Nyári étkeztetésben a településen 3 gyerek részesül, ez a szám nem változott 2008-2012 között. Óvodáztatási támogatásban 2009-től 1 gyermek részesül évente. Ingyenes tankönyv ellátásban 2008-ban 14-en, 2012-ben már 17 gyerek részesül, ezek megegyeznek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számával (4.1.3. táblázat).

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya
--

Gannán nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs hátrányos szegregált terület.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Gannán körzeti védőnő látja el a feladatokat.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gannán heti két alkalommal rendel a háziorvos, ő látja el a gyerekeket és felnőtteket egyaránt. A gyermekorvosi vizsgálat Pápan érhető el.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Korai fejlesztés, bölcsőde, családi napközi a településen nem működik.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gannán nem működik bölcsőde, sem óvoda, sem iskola. A gyerekek többsége Pápakovácsiba jár át óvodába, általános iskolába.

e) gyermekvédelem

A településre a Családsegítő Szolgálat képviselője jár ki a családgondozási terv szerint hetente egyszer, ilyenkor a településen ügyfélfogadást tart 10-11 óráig.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a Gyermekjóléti Szolgálat és a szolgálaton belül a Családsegítő kereshető fel. Ők segítenek a családok elhelyezésében is, a rászorulóknak helyet keresnek a Családok Átmeneti Otthonában.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programok a településen megtalálhatóak, évente egyszer falunapot rendeznek, ahol kicsiknek és nagyoknak is szerveznek sportversenyeket. Gannán van sportegyesület, ami a település sport- és szabadidős programjainak szervezésében aktívan részt vesz.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni.

Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista,

több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2012-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló [1997. évi XXXI. törvény 151. § \(1\) bekezdés g\) pontja](#) alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

Nincs olyan család, aki kérte volna a hétfélig étkeztetést a gyermekek számára, viszont nyári gyermekétkeztetést az előző években igénybe vették a családok.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt eddig a településen.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A település Önkormányzata minden évben beiskolázási segínyt nyújt az általános iskolásoknak, középiskolásoknak és a felsőoktatásban résztvevőknek, valamint az óvodáskorúaknak is.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékosággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd-fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók:

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen

normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A településen nincs ilyen ellátás.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A településen nincsenek ilyen szolgáltatások.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Nincs ilyen a településen.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nincs mérhető adat.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs hátránykompenzáló juttatás a településen a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók részére.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának nehézsége anyagi fedezet hiányában	A hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának segítése a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja
A továbbtanulás nehézkes a szülők nem megfelelő anyagi helyzete miatt	A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önk. Ösztöndíjprogramban való részvétel
A településen nincs olyan közösségi színtér, amely megfelelően alkalmas lenne a gyermekeknek szóló programok lebonyolítására	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források elnyerését követően modern, minden igényt kielégítő közösségi házat alakít ki.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat
Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2007	118	97	116	86	2	11
2008	119	97	112	86	7	11
2009	123	95	114	89	9	6
2010	124	94	118	87	6	7
2011	121	96	113	90	8	6
2012	120	94	109	88	11	6
2013	121	93	114	88	7	5

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.2. számú táblázat
Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	résztevők száma	résztevő nők száma
2007	0	0	0	0
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nem rendelkezünk adatokkal.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nem rendelkezünk adatokkal.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,

- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)¹⁷

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

5.2 számú táblázat

A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2007	5	0	0	0	0	0	0
2008	5	0	0	0	0	0	0
2009	7	0	0	0	0	0	0
2010	3	0	0	0	0	0	0
2011	2	0	0	0	0	0	0
2012	3	0	0	0	0	0	0
2013	4	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, helyi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a kismamák segítése, támogatása, különféle vizsgálatokra való elküldése. A 0-3 év közötti gyermekek fejlődésének folyamatos felügyelete, valamint a 3-14 év közötti gyermekek fejlődésére is odafigyel.

5.3. számú táblázat

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2007	1	5	5
2008	1	5	5
2009	1	7	7
2010	1	3	3
2011	1	2	2
2012	1	3	3
2013	1	4	4

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

¹⁷ Az Nkntv. 2014. szeptemberétől 3 éves kortól teszi kötelezővé az óvodai részvételt.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A településen nem fordult elő családon belüli erőszak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Anyaoththon a településen nem található, megyében is csak egy. Az anyák a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül kérhetnek tájékoztatást és segítséget az anyaoththonokról és férőhelyekről. A kevés férőhellyel rendelkező otthonoknak várólistájuk van, így az anyák és gyermekeik várólistára kerülnek. A lakóhelytől elég távol eső anyaoththonok miatt, csak a végső megoldás egy család életében, mivel problémát jelent a munkahelyre, gyermekellátó intézményekbe való eljutás. Valamint krízishelyzetben az anyák nem tudják hova és kihez fordulhatnak segítségért.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, a közügyekről való döntésben, hanem azért is, mert ez szolgálja leginkább a közös érdekeket.

A helyi közéletben a nők szerepvállalása megfigyelhető az elmúlt években, mivel a képviselő-testületben is több nő tevékenykedik.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az ilyen kezdeményezések nem jellemzőek a településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők nincsenek tisztában azzal, hogy krízishelyzetben hova fordulhatnak	Védőnő és illetve a családsegítő szolgálat részéről tájékoztató programok tartása, szórólapok készítése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés. Legjelentősebb az idősök foglalkoztatásbeli diszkriminációja. Gyakori még az eglészségügyi és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú; és
- hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj,
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

Az idősök családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások és növekszik az özvegyek aránya, akik között többen vannak a nők. Nekik nagy szükségük van az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokra, különösen azért, mert az időskorban jellemző megbetegedések mellett akár pszichés problémák is jelentkezhetnek.

6.1.1. számú táblázat
Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2007	36	52	88
2008	35	50	85
2009	34	50	84
2010	38	50	88
2011	34	49	83
2012	30	48	78
2013	28	47	75

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településünkön a nyugdíjas korosztály rendszeresen nem dolgozik.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nem volt pályázati program, amelyek segítették volna az idősebb korosztály foglalkoztatását.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem rendelkezünk adatokkal.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A 64 év feletti lakosság körében nincs olyan személy, aki nappali ellátásban részesül.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősek számára is. A településen hetente kétszer rendel a háziorvos, a szakrendelések és a kórházi ellátás igénybe vételére Pápán vagy Veszprémben van lehetőség.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek a nyugdíjas klub keretén belül évente rendeznek kirándulásokat, ilyenkor színházelőadásra látogatnak, vagy múzeumi kiállításokat tekintenek meg. Sportrendezvényen való részvételük nem jellemző.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztályhoz képest rosszabb.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek napjához kapcsolódóan az idős lakosságot köszöntik a helyi művelődési házban, mely évente kerül megrendezésre.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek körében kevés az információ az egészséges életmóddal kapcsolatosan	Az idősek érdeklődésének kielégítése előadások és vizsgálatok szervezésével
Kevés a találkozásra alkalmas helyek száma	Pályázati forrásból kialakítani kívánt közösségi ház megoldást nyújthat a problémára

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Nincs olyan személy, aki nappali ellátásban részesülne a településen. Fogyatékos személyek a közszférában, non profit szervezetnél és gazdasági vállalkozásnál jelenleg nem dolgoznak.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak.

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget.

A településen nem fordult még elő hátrányos megkülönböztetés.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Családsegítés, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés igénybevétele lehetséges számukra a szociális alapellátás tekintetében. Kis közösség révén a közvetlen környezet is figyelemmel kíséri sorsukat.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- **Fogyatékos-sági támogatás:** A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékos-sági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- **Rokkantsági járadék:** A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó

mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

- **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- **Parkolási igazolvány:** Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
  - aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
  - aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
  - akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
- Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

7.3.1. Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés
--

- **Környezet:** A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))
- **Kommunikáció:** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)
- **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:** A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviszheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- **Közlekedés:** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételekre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében

akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)

- **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)
- **Egészségügy:** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.
- **Oktatás, képzés:** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).
- **Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel:** A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló-gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal.
- **Kultúra, sport:** A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)
- **A rehabilitációhoz való jog:** A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §).
- **A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog:** másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőként keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Részben megoldott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Nem megoldott.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nem rendelkezünk adatokkal.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Részben megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nem rendelkezünk helyben ilyen szolgáltatásokkal.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen eddig nem volt szükség hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások létrehozására. Nincs külön adat a településen élő fogyatékosokról.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Önkormányzati épületek nincsenek teljesen akadálymentesítve	Pályázat útján meg kell oldani a középületek akadálymentesítését

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Közfeladat ellátását a háziorvos, az önkormányzat és a rendőrség végzi. A településen Sportegyesület és Polgárőr Egyesület működik.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az Önkormányzat szorosan együttműködik a Német Nemzetiségi Önkormányzattal, mellyel együttműködési megállapodása van.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Ganna legtöbb közfeladatát közösen látja el a Pápakovácsi Közös Önkormányzati Hivatallal, valamint a település tagja a Gemara Vidékfejlesztési Egyesületnek is.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Önkormányzat szorosan együttműködik a Német Nemzetiségi Önkormányzattal, mellyel együttműködési megállapodása van.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nem releváns.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetfelmérés előkészítésében részt vett a településen működő Önkormányzat.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program hozzáférhető lesz a település honlapján. Így az intézkedési terveket megismerhetik, megvalósítását folyamatosan ellenőrizhetik.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A mélyszegénységben élők és a romák között nagymértékben fordulnak elő 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező személyek.	Iskolázatlanság csökkentése tanfolyamok, idegennyelvi tanfolyamok, kulturális programok szervezésével.
Gyermekek	Hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának nehézsége anyagi fedezet hiányában.	A hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának segítése a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja révén.
Gyermekek	A felsőoktatásban való tanulmányok elkezdése és folytatása anyagi nehézségekbe ütközik	Az önkormányzat részt vesz a Bursa Hungarica Önk. Ösztöndíjprogramban.
Gyermekek	Nincs megfelelő közösségi színtér a gyermekeknek szóló programok lebonyolítására	Pályázati forrásból közösségi ház kialakítása
Idősek	Az idősek körében kevés az információ az egészséges életmóddal kapcsolatban.	Idősek érdeklődésének megfelelő előadások szervezése, tanácsadással
Idősek	Kevés a találkozásra alkalmas helyek száma.	Pályázati forrásból közösségi ház kialakítása.
Nők	A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért.	Krízishelyzetben lévők segítése.
Fogyatékkal élők	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő épületek (Művelődési ház, Orvosi Rendelő, Polgármesteri Hivatal) nem teljesen akadálymentesítettek.	A középületek akadálymentesítése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Iskolázatlanság csökkentése	Önkormányzat, településen élők, oktatók Felelős: önkormányzat
Gyermekek	A hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának segítése a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja révén	Települési önkormányzat, szülők, iskola
Gyermekek	A hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése Bursa Hungarica Felsőoktatási Önk. Ösztöndíjrendszerben.	Települési önkormányzat
Gyermekek	Közösségi ház kialakítása	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, műszaki ellenőr
Idősek	Az idősek és az egészséges életmód	Önkormányzat, településen élők, szakemberek, előadók Felelős: önkormányzat
Nők	Krízishelyzetben lévők segítése	Védőnő, családsegítő, családok Felelős: Védőnő, családsegítő, önkormányzat
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés az önkormányzati tulajdonban lévő épületek bejáratánál	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező. Felelős: önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és magyarok békés együttélése természetes. Ahol egyenlő esélyekkel indulhatnak, megkülönböztetés nélkül minden kihívásban.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők megtalálják kitörési pontjukat ezen helyzetükből. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek békés, boldog gyermekkorhoz való jogát és, hogy olyan településen nőjenek fel, melyre évek múltán is büszkék lehetnek.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, amiben csak tudjuk, segítjük a község egyedülálló idős lakosságát.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők és fogyatékkal élők esetén, hogy diszkriminációmentesen élhessenek a településen.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1.

Intézkedés címe:	Iskolázatlanság csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élők között nagymértékben fordulnak elő 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező személyek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A mélyszegénységben élők között nagymértékben fordulnak elő 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező személyek. Az alacsony iskolai végzettség megnehezíti az elhelyezkedést a munkaerő piacon, azáltal a családok nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak kikerülni a szegénységből. A mélyszegénységben élők iskolázatlanságának javítást tűzte ki az Önkormányzat célul. Ennek érdekében tanfolyamokat, kulturális programokat szerveznek. R: iskolázatlanság felmérése K: Tanfolyamok meghatározása H: az iskolázatlanság csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- iskolázottság felmérése a településen - igények felmérése az érintettek körében - Tanfolyamok, képzések megszervezése - képzések elindítása
Résztvevők és felelős	önkormányzat, oktatók, településen élők felelős: önkormányzat
Partnerek	önkormányzat, oktatók, településen élők
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2-3 hónap K: 1-2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A program konkrét eredménye, hogy csökken a településen az aluliskolázottak száma, és javulnak a mélyszegénységben élők esélyei a munkaerő piacra történő bekerüléshez.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintett családok elfogadó magatartása, lemorzsolódások
Szükséges erőforrások	Oktatók, megfelelő terem, résztvevők

2.

Intézkedés címe:	A hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának segítése a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja révén
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A családok nehéz anyagi helyzete nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekük/gyermekeik továbbtanulását.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A település önkormányzata célul tűzi ki, hogy az elkövetkező években támogatja azokat a gyermekeket, akik tehetségük, tudásuk és szorgalmuk révén érettségit kívánnak tenni, a szülői/családi háttér azonban nem/vagy csak részben tudja ezt anyagilag támogatni.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőség figyelése, határidő nyomon követése Pályázat elkészítése, benyújtása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, iskola
Partnerek	Önkormányzat, szülők, oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-6 hónap K: 1 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Minél több fiatalnak teremtsünk lehetőséget arra, hogy anyagi okok ne hátráltassák tanulmányai elvégzésében, képzettségük megszerzésében.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi forrás hiánya az önkormányzat részéről, anyagi forrás hiánya a szülő részéről
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőség, önerő

3.

Intézkedés címe:	A hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerrel.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hátrányos helyzetű térségben élők nem minden esetben tudják támogatás nélkül fedezni gyermekük továbbtanulását a felsőoktatási rendszerben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A település önkormányzata célul tűzi ki, hogy az elkövetkező években támogatja azokat a gyermekeket, akik tudásuk és szorgalmuk révén képesek főiskolai végzettség megszerzésére és a családi háttér azonban nem vagy csak részben tudja ezt anyagilag támogatni.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőség figyelése, határidő nyomon követése, pályázat készítése és benyújtása
Résztvevők és felelős	Települési önkormányzat
Partnerek	Szülők, oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-6 hónap K: 1 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Minél több fiatalnak lehetőséget teremtünk arra, hogy anyagi okok ne hátráltassák tanulmányai elvégzésében.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi forrás hiánya az önkormányzat, valamint a szülők részéről
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati lehetőség

4.

Intézkedés címe:	Közösségi ház kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen nincs megfelelő közösségi színtér.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A település önkormányzata célul tűzi ki, hogy a megfelelő pályázati források elnyerése után minden igényt kielégítő közösségi házat alakít ki.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőség figyelése, határidő nyomon követése, pályázat készítése és benyújtása
Résztvevők és felelős	Települési önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
Partnerek	Települési önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-2 hónap Megfelelő pályázat esetén. K: 6 hónap H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Lehetőséget teremtünk a szabadidő megfelelő környezetben való eltöltésére.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati lehetőség

5.

Intézkedés címe:	A középületek akadálymentesítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzati tulajdonú épületek egy része nem teljesen akadálymentesített.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek nem teljesen akadálymentesítettek. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az Orvosi Rendelő, a Polgármesteri Hivatal és a Művelődési ház, valamint a kialakítandó Községi Ház akadálymentesítését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő épületek biztosítása a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező. Felelős: önkormányzat
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2-3 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 10-12 hónap H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű épületek. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők számára lehetővé válik szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzájutás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

6.

Intézkedés címe:	Az idősek és az egészséges életmód
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő 60 év feletti emberek a kevés információ miatt nem fordítanak elég figyelmet egészségük megőrzésére, javítására.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Igényfelmérés végzése a 60 év felettiak körében az egészség megőrzésével kapcsolatos előadásokról, vizsgálatokról. Az előadások helyszínének kiválasztása, biztosítása. Szakemberek, főorvosok megkeresése, felkérése az interaktív előadások megtartására, az idősokban megfogalmazódott kérdések megválaszolása. Az előadások pontos dátumának kiválasztása, majd az idősok értesítése az előadásokról.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés az idősok körében - helyszín biztosítása - szakemberek felkérése - előadások, vizsgálatok szervezése, - az idősok tájékoztatása az előadásokról, vizsgálatokról
Résztevők és felelős	falugondnok, szakemberek, önkormányzat
Partnerek	Önkormányzat, előadó
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 1-2hónap K.: 6 hónap H.: 1év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A program konkrét eredménye az idősok egészségének megőrzése, javítása. Célunk, hogy az idősok aktivizálják magukat az egészségük javítása megőrzése érdekében.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Idősok érdektelensége, passzivitása.
Szükséges erőforrások	Megfelelő helyszín, a település lakossága, előadó

7.

Intézkedés címe:	Krízishelyzetben lévők segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Krízishelyzetben lévők nem tudják, hogy hova fordulhatnak
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért. Ennek megszüntetését tűzte ki az Önkormányzat célul.</p> <p>A krízishelyzetben lévők segítségéhez a település önkormányzata a védőnő és a családsegítő közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a krízishelyzetben lévők figyelmét arra, hova és kihez fordulhatnak segítségért.</p> <p>R: Érintettek feltérképezése. K: Védőnő és családsegítő megkeresése. H: Tájékoztató előadás megszervezése, szórólapokon történő tájékoztatás folyamatosságának fenntartása.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - településen élő családok érdeklődésének felkeltése - védőnő és családsegítő megkeresése és időpont egyeztetés - Tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, védőnő, családsegítő
Partnerek	Védőnő, családsegítő, a településen élő családok
Határidő(k) pontokba szedve	<p>R: 2 hónap K: 6-10 hónap H: 2 év</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A program konkrét eredménye, hogy a krízishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik, hogy nincsenek egyedül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A krízishelyzetben lévő családok elfogadó magatartása.
Szükséges erőforrások	Megfelelő helyszín biztosítása, humán erőforrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Az iskolázatlanság csökkentése a településen	A településen nagymértékben fordulnak elő 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező személyek, nekik nehéz bejutni a munkaerőpiacra, munkahelyet találni.	Az iskolázottsági szint emelése, a munkerőpiacra jutás megkönnyítése	A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	iskolázottság felmérése, tanfolyamok szervezése, indítása	önkormányzat	R: 2-3 hónap K: 6-10 hónap H: 5	A program konkrét eredménye, hogy csökken a településen az alul iskolázottak száma, és javulnak a mélyszegénységben élők és a romák esélyei a munkaerő piacra történő bekerülésre	Oktatók, eszközök, terem	5 év
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Hátrányos helyzetű gyermekek Arany János ösztöndíj általi támogatása	Nehéz anyagi körülmények között élő családok gyermekei számára is biztosított legyen a továbbtanulás	Minden gyermeknek legyen lehetősége a továbbtanulásra anyagi helyzetétől függetlenül	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció Köznevelési koncepció	Továbbtanulási támogatás biztosítása	Települési önkormányzat, pályázati író	R: 1-6 hónap K: 1 év H: 5 év	Gyermekek középfokú oktatásban való támogatása	Pályázati lehetőség, önerő	5 év
2	Hátrányos helyzetű gyermekek Bursa Hungarica ösztöndíj általi támogatása	Nehéz anyagi körülmények között élő családok gyermekei számára is biztosított legyen a továbbtanulás	Minden gyermeknek legyen lehetősége a továbbtanulásra anyagi helyzetétől függetlenül	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció Köznevelési koncepció	Továbbtanulási támogatás biztosítása	Települési önkormányzat, pályázati író	R: 1-6 hónap K: 1 év H: 5 év	Gyermekek felsőoktatásban való támogatása	Pályázati lehetőség, önerő	5 év

3	Közösségi ház kialakítása	A településen nincs megfelelő közösségi szintér	Közösségi ház kialakításával biztosítani a gyermekek szabadidejének megfelelő eltöltését	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	Közösségi ház kialakítása	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező	R: 3-6 hónap K: 1-2 év H: 5 év	1 db közösségi ház	Önerő, pályázati forrás	5 év
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Krízishelyzetben lévőek segítése	A krízishelyzetben lévőek nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért.	A település önkormányzata célul tűzte ki, hogy a védőnő és a családsegítő közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a krízishelyzetben lévőek figyelmét arra, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért.	A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról	településen élő családok érdeklődésének felkeltése - védőnő és családsegítő megkeresése és időpont egyeztetés tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül	önkormányzat, védőnő, családsegítő	R: 2 hónap K: 6-10 hónap H: 2 év	A krízishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Mivel jelenleg nincs tudomásunk krízishelyzetben lévő családról, remélhetőleg a településen nincs is ilyen, és ezt szeretnénk megtartani.	Terem biztosítása, humán erőforrás	5 év
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek és az egészséges életmód	A 60 év felettiek egészség megőrzésének, javításának hiánya	Cél az egészségre való figyelmesség javítása a településen a 60 év felettiek körében.	A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	igényfelmérés terem kiválasztása, előadók meghívása, időpont egyeztetés, kiértékelés	Önkormányzat, falugondnok	R: 1-2 hónap K: 6 hónap H: 12 hónap	Az egészség megőrzése, tudatos javítása	Terem biztosítása	1 év

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Középületek akadálymentesítése	Önkormányzat tulajdonában lévő épületek nem teljesen akadálymentesítettek.	Az elkövetkező 5 évben akadálymentessé válik a Polgármesteri Hivatalba, az orvosi Rendelőbe és a Faluházba való bejutás.	A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	pályázat figyelés, pályázat készítés kivitelező kiválasztása munkák megkezdése kivitelezés folyamatos ellenőrzés, karbantartás	önkormányzat, pályázatíró	R: 2-3 hónap K: 10-12 hónap H: 5 év	A szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzáférés	Önerő, pályázati forrás	5 év

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

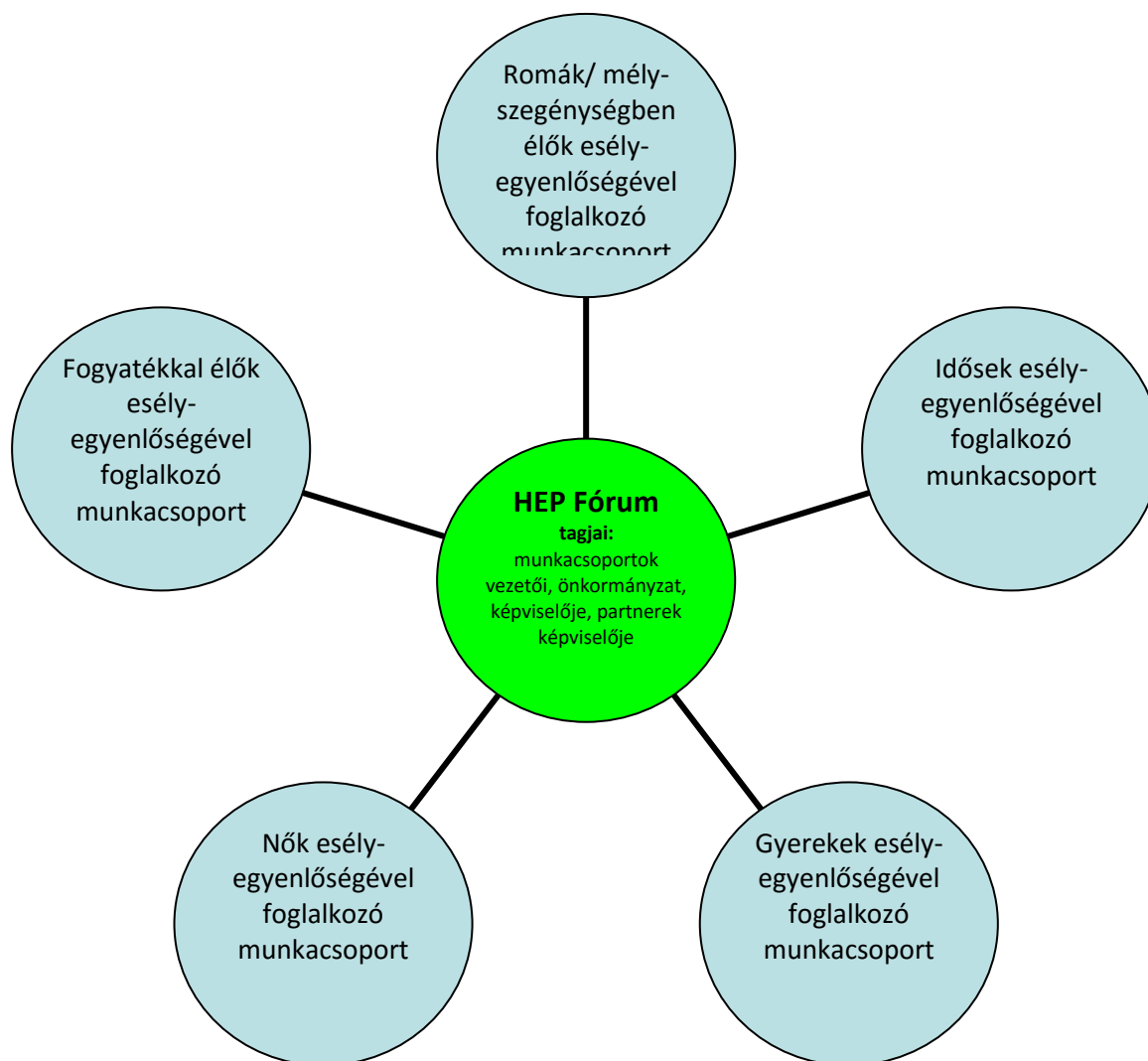
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

Biztosítani kell, hogy a település minden lakója, az önkormányzat intézményei és azok munkatársai, valamint az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program. Az érdekeltek körének meghatározásán túl a kommunikációs formákat, konkrét tevékenységeket is tervezni kell. A program eredményes megvalósulását döntően befolyásolja, hogy az érintettek elkötelezettek-e és aktív részvételükkel támogatják-e a program végrehajtását. Éppen ezért szükséges minden elérhető eszközt és helyi médiumot (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) bevonni a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről ..... felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Bakonypölöske község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Bakonypölöske község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A Bakonypölöske Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹⁸

NÉV ¹⁹	HEP részei ²⁰										Aláírás ²¹
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

¹⁸ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹⁹ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

²⁰ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

²¹ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.